

ABONAMENT:

Pe an 6 cor.; pe $\frac{1}{2}$ an 3 cor.

Pentru economi numai 4 cor. pe an.

Pentru România pe an 15 Lei.

Manuscrise nu se redau.

LIBERTATEA

INSERTIUNI:

se socotesc după tarifă cu prețuri foarte moderate

Abonamentele se plătesc înainte.

Apare în fiecare Sâmbătă.

Imprumuturi „ieftine.”

Feriti-vă de agenți!

Pentru proprietarii de pămînt și vite, primăvara aceasta a adus cea mai simțită lipsă de bani. Lipsa rodului și a nutrețului i-au săilit, ca peste iarnă să-si folosească toată credința dela bânci, și acum cind s'a început lucrul de cîmp, stau năcăjiți, lipsiți de banii trebuincioși și de credit repede și cu puține forme.

Lucrul acesta îl știu bine și agenții bâncilor de tot soiul și de aceea, după cum ni-să vestește, acești agenți au năpădit satele și orașele îmbind bani așa ziși „ieftini” să înțelege pe întabulare.

Proprietarii nostri ușor pot cădea în cursa agenților — după ce aceștia făgăduind bani ieftini și usurări că frunză și iarbă — să mai obligă să convertească (să adune la un loc) toate datorii de până acum a proprietarului cutare, care cere mijlocairea.

Să înțelege, că proprietarul au zind că „domnul agent” îi dă imprumut așa de ieftin (după spusele lui abia cu 3 ori 4 la sută camete) și pe lîngă aceea tot „domnul agent” îi umblă în rînd — îi adună toate datorii de până acură și pe toate le plătește, din nou imprumut — foarte iute și bucuros intră în tîrguieri și să lasă să fie dus de bunăvoie — în o cursă, din care cu greu numai mai scapă — fără perde mari.

Nu-i vorbă — convertirea (adunarea datorilor la un loc) și peste tot imprumutele pe întabulație cu amortizare, sunt cît să poate de bune și dau multe înlezni, celuice le ia. Dar numai așa dacă imprumutul ori convertirea e făcută cînstit — de un om cu rîndul care poartă la suflet și binele proprietarului și nu numai pe al său!

Luat însă imprumutul, ori făcută convertirea prin un agent necunoscut, și fără putință de-a putea răspunde pentru cele ce le făgăduiesc, ușor ni-să poate întimpla să ne facem rîeu, din bine ce am dorit!

Mai pe sus de toate să fim cu băgare de seamă să nu îscălim nici un fel de declarație ori plenipotență ori învoială înainte de-a ne fi încredințat pe deplin despre cuprinsul întreg al aceleia! Căci bine să știm, că agentul fără suflet face ce face cu oamenii de subscrîu plenipotențe nețarmuite, așa că el pe temeiul acestora poate face ce vrea — fără să mai aibă lipsă să ne mai ceară o nouă învoie.

Și apoi să nu credem așa de ușor la ieftinătatea banilor și la cemetele mici, căci pe lîngă aceste camete, ei mai încarcă o mulțime de proviziuni și competințe, care scumpesc mult imprumutul!

Nici-o dată să nu uităm să întrebăm pe agent ori chiar banca, despre felul de a ne plăti imprumutul, căci cele mai multe bânci plătesc imprumurile cu întabu-

lație — în așa zise „efekte”, în scrisuri fonciare — socotind așa că în loc de o sută ne dău numai 94 până la 98 coroane. Și asta la un imprumut mare și grozavă diferență. Că el îți dă 94 și tu te obligi a-i fi dator 100 și îi vei plăti 100.

Despre socoata asta vom spune mai multe în alt număr.

Deocamdată atât numai: Fiți cu luare aminte, nu vă luați după gura agenților străini și necunoscuți ce năpădesc prin sate îmbindu-vă cu imprumuturi pe întabulație, — că vă puteți arde rău.

v. c. o.

Dela frații Italiani.

— Frumoase manifestații de frăție, în dieta Italiei pentru națiunea română. —

Din prilegiul încordării ce s'a îscat între România și Turcia — încordare de care am făcut pomenire în numărul nostru trecut — în dieta fraților nostri de singe Italiani s'a făcut la 19 Maiu și în ședințele următoare, frumoase manifestații de frăție față de neamul românesc.

Un deputat, Roberto Galli a interpelat guvernul italian, că ce ținută a luat el în pricina dintre România și Turcia?

Subsecretarul de stat la externe Tussinato a dat răspunsul, spunind, că guvernul italian, încă și înainte de a să produce faptele din urmă din Macedonia (nedreapta arestare a inspectorului școlar român și a altor Români ce-i erau întrajutoi), spriginea pe lingă guvernul turcesc străduințele și cererile României (de a să pună îngrijit de școalele Românilor din Macedonia), iar în urma întâmplărilor cestor din urmă, guvernul italian a sprijinit și mai hotărât cererile României!.. (Sala și galerile pline de lume, aproba băvău declaratiunile secretarului, care urmează apoi, zicind printre altele:

— „Nădăjduesc și am încredere, că dreptele și nobilele dorințe ale națiunii române, vor fi îndeplinite!... Iar dacă Italia o spriginește în străduințele sale, e, pentru că... „Italia nu uită scumpele aducerii amintă cari ne leagă (pe noi Italianii) de România!“ (Deputații aproba și strigă repetit: Foarte bine!)

Ia apoi cuvîntul deputatul care a făcut interpelarea, Roberto Galli, fost subsecretar de stat la interne sub Crispi, și zice următoarele:

— „Mulțumesc subsecretarului de stat pentru declaratiunile sale, care sunt într-un totul mulțumitor pentru mine și cari sunt cu drept datorite nobilei națiunii române, însă din chiar cuvîntele subsecretarului de stat reiese, că nici până acum Turcia nu a părăsit acel joc de întrigi și înșelăciuni, prin care caută să obosească răbdare națiunilor civilizate!

Trebue dar ca Italia să-si urmeze lucrarea până ce scopul va fi cu totul atins.

Subsecretarul de stat a zis, că e la mijloc o chestiune de naționalitate. E adevarat, însă să-mi permită să adăuga, că în cazul de fată, cestionea de naționalitate se prezintă în caracterul său cel mai delicat, cel mai nobil: (Foarte bine!) Ce cere oare România?

Ea nu vrea să năvălească în Macedonia, nici nu voește să dobândească înrîuire, sau să-si sporească numărul credincioșilor săi la fruntașii, nu, căci România e despărțită de teritorul turcesc, unde să comit atîtea barbarii, de-o parte prin regatul Serbiei, iar de alta prin Bulgaria. România nu face cestione, decît de limbă, de obiceiuri; ea cere ca *cetățeni de naționalitate română*, cari locuiesc în țările supuse încă, din neînorocire, Turciei, să aibă limba lor națională în școală și în biserică; aceștia voesc adeca să aibă ceea-ce este dreptul elementar al fiecăruia în societatea civilizată fără să fie arestați și trimisi în exil, cum s'a văzut în ultimele persecuții comise de Turci. (Bine. Bravo!)

— „A zis bine subsecretarul de stat, ceea-ce am spus și eu în interpelarea mea, cum că și amintirile trebuie să îndemne pe Italia a face, ca acțiunea sa în această cestionă să fi folosită. (Foarte bine).

„Inadevar, ori cine să duce în România, recunoaște viața latină în caracterul, în obiceiurile, și chiar în progresul populației de-acolo, ca și în limba ei, (aplause) vede virtutea latină, de care România a dat în tudeuna dovedă pe câmpurile de bătălie și pe care o arată cu onoare pe cîmpul culturii. (Foarte bine.)

Cind România a venit la un congres în patria comună, Roma, noi i-am sărbătorit, i-am aplaudat.

„După cum le-am arătat în cuvînt așa trebuie să le arătam și în fapte, că au în noi frați convinsi și hotărîți, cind e vorba de-a lupta pentru ceea-ce e deputul lor și demnitatea lor!“ (Foarte bine! Bravo!)

Aprobările dietei sunt unanime! Mulți deputați, între cari și subsecretarul de stat Fusinato, să duc de strîng mîna lui Galli.

In ședințele următoare, la 21 și 24 Maiu, atari declaratiunile pline de frăție și de mișcătoare iubire s'a repetit de chiar ministri aplaudați de dieta întreagă.

Congregația.

Simbăta trecută, în 20 Maiu, a avut loc la Deva congregația de primăvară a comitatului Hunedoara. Mai mult ca ori cind, au eşit la iveau în această adunare, superficialitatea acestei instituții, căzute pe mâni păcătoase, și s'a dovedit în mod cras micimea de suflet, piticia de inimă a slujbașilor nostri comitatenzi, în frunte cu marea între pitici, fișpan Ladislau Măra.

Românilor veniți la această congregație, un ochiu le rîdea altul le plingea. Le rîdea un ochiu, de dragul de a să vedea adunăt în număr mult mai mare ca în trecut, de a vedea o bună porneală de activitate și pe acest teren, că vre-o 60 de membri români din cei mai neatârnători, au venit, în frunte cu deputații noștri V. Dăniș și Dr. Vlad, și înind o consfătuire înainte de sedință, au hotărît în bună frăție înținta ce să o arătăm în ședință, și au împărțit roulturile, și apoi s-a lupta românească în ședință a fost

frumoasă, conștie, ba chiar atîndîndu-și în unele puncte, întrele ce și-a pus.

Plingea însă un ochiu al Romanilor cu inimă, văzind cruzimea cu care cei dela cîrma comitatului, călcau în picioare orice sămn de dreptate, de legiuitate, a cererilor românești și intemeiați pe numărul lor mai mare, treceau cu carul pustiitor al volniciei peste dreptele noastre cereri, zdrobindu-le, sfărîmîndu-le. Așa au trecut peste cererea de a să face cercetare asupra conducătorilor alegerilor de membri la congregație la Baja-de-Cris, — peste cea de a declara mort al comitatului pe regatul Siniionaș, — etc. și în fruntea volnicilor, cinicilor de cea mai comună specie, mergea micul de suflet fișpan, care uneori era de risul lumii cum să umflă în pene și dădea cu pumnul în masă, să spară cu gura macar pe cineva, dacă prin adevar, prin dreptate, prin sine însuși nu impune nimănui.

Iată raportul nostru asupra ședinței, asupra căreia vom mai reveni.

Inainte de amiazi.

Chiar la începutul ședinței, la rescripcile ministeriale, s'a dat o scrisoare luptă pentru oase, în jurul alor 3 fișolăbări. Ministrul a dat vîo comitatului, să înainteze pe 2 fișolăbări din cei mai vechi în slujbă (peste 15 ani) în clasa VII. de plată, pe societala statului. Fiind 3 atari solgăbăre, să fi văzut luptă în jurul osului, că între cei doi mai tineri, cui să se dea, la cel dela Brad ori celuia dela Poșteni. Pe urmă a «biruit» brădeanul.

In zăpăcea de discuție ce să îscăse în jurul acestei chestii, a vîrsat lumină deputatul V. Dăniș, făcind să se limpezească chestia de drept, după care a și încheiat discuția și s'a votat.

Interpelări

Inainte de »afacerile interne«, deputatul Dr. Vlad a interpelat pe vișinian, că are dsa știre de volnicia notarilor din Geoagiu, Dobra și Gura-dobra, cari nu dau tabelele de dare la acei ce le cer pentru a putea înainta recursuri privitor la rectificarea listelor electorale? Dacă da, are de gînd să dea poruncă acestor abuzivi că să se supue legii și să dea tabelele, fiind acelea publice și temei de căutat dreptul de alegător al cetățenilor? Aflând că așa e, are de gînd să introducă cercetare contra lor?

Vicișpanul Pogány spune că în zilele din urmă a aflat despre acest lucru și a și dat poruncă la fișolăbăre acelor notari, să facă ordine cu ei.

Dr. Vlad ia răspunsul la cunoștință.

Dr. A. Nicoară, interpelăză. Are știre vicinian că în cercul Baia-de-Cris, fișolăbărul a dat poruncă generalilor să adune de pe la oameni armate, chiar și dela cei ce au plătit în ordine darea de arme, și au și biletul ce le dă drept a le purta? Unii oameni știindu-se cu dreptul, n'au dat arma. I-a chemat și i-a pedepsit greu! Are de gînd să dea poruncă să se dea napoi oamenilor armate și să se șteargă pedepsele nelegiuite?

Vicișpanul răspunde că n'are știre, dar luarea armelor în acest fel

nici nu să poate. Poate le-or fi luat dela oameni ce n'au bilet de liberă-umbrire, că dela care au, n'are nimene putere a lua armele! Va cerceta cauzul. Dar' interpelantul numească cu numele pe vre-un nefindreptățit, și el va face să i-să facă dreptate.

Interpelantul ia răspunsul la cunoștință și va aduce cauzile concrete.

*

Raportul vicinianului despre stările în comitat, după mici discuții, s'a luat la cunoștință.

Dep. V. Dăniș văzind din raport că societatile asupra averilor comunelor, nu-s cercetează decât până la 1902, iar unele (ca Orășia) nici până la acest an, cere să se iee măsuri a să revide societatile până la anul din urmă!

Vicișpanul făgăduiește a putea face acest lucru în cam un an de zile, că până acum n'au avut destui oameni de lucru.

*

Alegători.

Fiind a să împărți multe oase de ros, a să alege fișolăbărul la Deva, la Ilia, și alți slujbași, venise la congregație peste 250 de membri, aduși de cei interesați, ca să fie sprințini a pune ei mâna pe os.

Preotul I. Moța, nainte de a să începe alegerile face o propunere, cam cu aceste cuvinte: Văzind așa de mulți membri de congregație adunați aici, eu cred că pe toți i-a adus interesul pentru întreg programul ședinței și n'au venit numai aduși ca să-si aleagă fișolăbărul și-apoi să plece acasă. De aceea propun, ca alegerile să fie lăsate până la urmă de tot, ca să avem odată o congregație frumoasă, să asculte toți întregii desbaterile. Că de vre-o zece ani de cind iau parte la aceste congregații, totdeauna am băgat de sămă, că după alegeri îndată să golește sala și abia mai rămîn 10 până în 20 de înșii la desbateri, bat-jocorind prin asta aşezămintul de congregație. Să fie azi altfel.

Ah! Un murmur de nemulțumire plină sala. Mameluții lui Stan și Bran, cei aduși numai pentru a-si da votul, apoi a fugi în treabă-si, murmurau de frică c'or fi înțuți și ei la o ședință întreagă. Mulți înțelegind rostul propunerii păr. Moța, zimbeau de păcărania ce ar fi pe aceia, de s'ar primi propunerea.

Păr. Moța zice: O, eu sunt mulțumit deja cu murmurul acesta, că de la el arată, ce seriose a să mai lăua acest aşezămint de congregație!

Pentru a mîntui pe cei cu frica, să facă o contraproponere, ca alegerile să se ție aci îndată, — și asta să aprimi, spre ilustrarea seriozității instituției.

S'a inceput alegerea de fișolăbărul la Deva. Candidații V. Mișinchi și Bela Boer. A ținut votarea dela $10\frac{1}{2}$ până la $12\frac{1}{2}$, reușind Boer cu 152 voturi, contra 82.

Sedința s'a amînat pe după amiazi la 3 ore.

*

După amiazi.

administrației n' am putut ajuta mult nici azi, căci lucrurile s'au petrecut neasănat de bașbozucește.

Volnicia fișpanului.

Pentru postul de fiszolgăbirău al cercului Ilia a fost dat un singur concurs — acela al solgăbirăului Höhn. Dar' candidatul fișpanului era „grozavul“ Fina János — cel cu legea în pumnul său brutal. Nevoia era, că acest Fina a întîrziat cu concursul și drept de candidare nu-i venia.

Ce s' a făcut, ce nu s' a făcut — mai bine o ști fișpanul — destul că, deși era ales de sigur, și Fina cădea de sigur, satrapul a făcut ce-a făcut cu bietul său subaltern, de și-a rătras concursul. Fișpanul a bătut apoi aci halaripul volniciei: s' a făcut „n'aude, nu vede“ și a enunțat — în mijlocul nesfîrșitelor proteste ale congregației, că el „denumește“ de fiszolgăbirău al Iliei pe singurul „concurrent“ — Fina János!

Un tumult înforțător a izbucnit la această nelegiuită „denumire“, atât pe băncile românești, cît și pe cele ungurești.

— N'a fost concurrent Fina! Unde-i concurrentul Höhn? Åsta-i terorism! Åsta-i dreptul pumnului! E volnicie! — și cite alte epite pe felul acesta, zburau, ca din tot atîtea cratere, ce clocoiau în focul îndrepătăției indignări.

Di Dr. Aurel Vlad — cu glas vultur de indignare a început să veștezească această absolutistică purcedere — dar' cind a vrut să-și motiveze recursul ce a insinuat — presedintul fișpan l-a opit, i-a denegat libertatea cuvîntului!

Aici apoi a izbucnit indignarea cu putere ne mai pomenită în congregația Hunedoarei. Români erau ajutați și de o parte a Ungurilor mai neatîrnători în judecată, și ferberea și larma lui întinderi tot mai mari, tot mai îngrijitoare — aşa că fișpanul a trebuit să recurgă la arma slabănoagă de a amenința că „ridică sedința!“

Contra acestei purtări de pașă — desprat, au însinuat recurs și o parte a Ungurilor prin contele Thoroczkai.

Cu toate aceste nobilul fișpan — ajuns păpușă a clîcii familiare, s' a mai făcut de ris și la celelalte — aşa batjocorite „alegeri“, ce-au mai urmat. Iar aici își era acușă milă de el. A trebuit să recurgă la apucături copilaroase chiar și la alegerea unui biet de solgăbirău. Erau trei candidați și voturile nu da Dzeu să se întoarcă spre doritul familiei fișpănești. Ce să facă el, păpușă care venise de-acasă cu poruncă de rochii, că pe cine să „aleagă“? S'a pus să mijlocească — retragerea concurselor. În decursul votării a vestit foarte fericit, că un candidat s' a retras. Dar' nici între cei doi rămași nu era al fișpanului de-asupra. Nevoia era însă că acest al treilea candidat era în Arad. Si acum apoi s'au dovedit bunătățile telefonului. Top la telefon și în minuta următoare fișpanul aduce vestea, grozav și serios, că și celalalt candidat s' a rătras — prin urmare (toată lumea credea, că acum urmează că și el să-și anunțe retragerea fișpănească) — a „denumit“ de solgăbirău pe un Rimbaș Győző — pe cel a lui favorit — get-beget.

Aici indignarea membrilor a trecut în ris și dispreț, și răsună mindra sală a comitatului de hohote batjocoroare — printre care ca o coboare mult spunătoare, s' a amestecat vorba unui membru român:

— „Åsta 'i-a fost cel din urmă joc copilaresc — domnule fișpan.“

Alegerea dela Baia-de-Cris.

S' a schimbat fața congregației înădă-ce a ajuns la desbatere ponosul naivat și la congregație pentru alegerea nemai pomenit de pașalicească

a membrilor congregaționali dela Baia-de-Cris. Grupul Românilor, în frunte cu deputații naționali V. Damian și Dr. Aurel Vlad, au dovedit o ținută atit de vrednică și de românească — incită impuls tuturor.

După istorisirea faptului făcută de membrul August A. Nicoară care fusese de față la alegere, a început să „răspundă“ fiszolgăbirău cercului Farkas.

Acest pașă s' a făcut de tot risul. Așa fel spunea lucrurile, încit și fișpanul de repetiție-ori a fost silit, să-l ocăreasă și să-l îndrumă la ordine.

Eată o mică frîntură de scenă:

Fiszolgăbirău începe: În răspunsul meu voi u mat aspru în vorbe...

Fișpanul: nu iert să-ți începi răspunsul amenințind.

Români: Așa e învățat de-acasă să se poarte.

Fiszolgăbirău: ... Ce să spune în posul sunt calumnii...

Fișpanul: „Te îndrum la ordine pentru vorba asta...“

Fiszolgăbirău: ... sunt minciuni...

Fișpanul: Dacă mai vorbești așa, îți iau dreptul de-a vorbi!

și așa mai departe. Lucrul începea să fie foarte hazliu, dar' cind a cutezat, acest fiszolgăbirău să vorbească despre „vighetii politici“ (vorbă de altfel împrumutată din ponosul) atunci Români, cărora li-s' a adresat, au izbucnit în un zgromot de protestare asurzitor și lucrul era foarte aproape de vre-o dovedire simțitoare!

De cit ori-ce întreviire sunătoare mai puternică a fost replica deputațului Dr. Vlad. Cu întreagă căldura sufletului său învăpăiat, a vesteit sfărările administrației ce să socoate că-și împlină „chemarea“ prin aceea, că să face agent provocător față de popor!

„Dacă este o schintie de conștiință de sine în slujba acesteia — cam așa zicea Vlad — atunci ei trebuie să fie cei dintii care să ceară deschiderea cercețării disciplinare, — căci nu putem vedea funcționari publici asupra cărora plutesc învinuiri atit de grele. De aceea m' a îngrozit liniștea cu care fiszolgăbirău acesta, învinuit de atitea fără-de-legi făcute la alegerea dela Baia-de-Cris, a multumit referentului pentru propunerea de a nu deschide cercetarea disciplinară!

A vorbit apoi deputatul Dănișan convingător, liniștit și însuflețitor: „... Că odată tot trebuie să se doveadească și prin acte oficiale, cine boartă vina! Poporul ori administrația? Si cel vinovat nu va scăpa fără de pedeapsă, ce o vrednicește.“

„Ti-ai găsit — urechi!

Congregația, cu toate explicările temeinice ale celor de sus și a avocatului Dr. A. Muntean, a hotărât, că ea nu e chemată, nu să ține de ea, să judece în lucru. Să vor găsi însă ele foruri chemate, la care s' a și dat recursul — bine așezat și puternic dovedit prin tinăru și energetic advocat Dr. Ioan Papp dela Brad.

Memoria lui Simionas.

Abia cu cîteva săptămîni înainte de congregație — pe neașteptate s' a stins din viață funcționarul de model și cîstînțul român Ioan Simionas, president al scaunului orfanal

Români — dorind să ridice rivna de a fi funcționar model cum Simionas a fost, și mai pe sus de toate dorind să dea un meritat tribut de recunoștință memoriei lui — au făcut prin rostul deputatului V. Damian — propunerea ca Ioan Simionas să fie declarat de mortul comitatului.

Clicăria și șovinismul stăpîn pe capetele așa zișilor „dirigitori“ ai comitatului, n'au ierat o judecată dreaptă nici în lucrul acesta atit de nevinovat și impuls de datorință recunoștinței. Propunerea deși sprinținită cu dovezi tari de V. Damian și Dr. A. Muntean — n'a fost primită.

Acum cind trecuți suntem peste acest lucru, — e bine să aducem aminte celor ce s'au pus în coantră, — de meritele ce i-ai îndemnat să declare de mort al comitatului, de pildă pe fostul fișpan Barcsay Kálmán — cel mai nou „mort al comitatului“.

Dar' nu-și vor uita acești domni de felul cum acest fie-iertar Barcsay a părăsit postul de vice-comite — trebuie să fie nervos până la — sănătos. Si apoi — după ce au trecut valurile, iară a fost „sânătos“, și încă sănătos — ca să fie fișpan!

Ei, vedeti dvoastră, — nu statutori bine meritele, — și asta e primejdios, căci la urma urmelor Simionasă vor fi tot mai rare și cei „nervosi“ să vor înmulții mereu.

Postul regretatului Simionas a fost întregit cu dl. Borbáth — un om de omenie și sărungios.

Fiszolgăbirău: ... Ce să spune în posul sunt calumnii...

Fișpanul: „Te îndrum la ordine pentru vorba asta...“

Fiszolgăbirău: ... sunt minciuni...

Fișpanul: Dacă mai vorbești așa, îți iau dreptul de-a vorbi!

și așa mai departe. Lucrul începea să fie foarte hazliu, dar' cind a cutezat, acest fiszolgăbirău să vorbească despre „vighetii politici“ (vorbă de altfel împrumutată din ponosul) atunci Români, cărora li-s' a adresat, au izbucnit în un zgromot de protestare asurzitor și lucrul era foarte aproape de vre-o dovedire simțitoare!

De cit ori-ce întreviire sunătoare mai puternică a fost replica deputațului Dr. Vlad. Cu întreagă căldura sufletului său învăpăiat, a vesteit sfărările administrației ce să socoate că-și împlină „chemarea“ prin aceea, că să face agent provocător față de popor!

„Dacă este o schintie de conștiință de sine în slujba acesteia — cam așa zicea Vlad — atunci ei trebuie să fie cei dintii care să ceară deschiderea cercețării disciplinare, — căci nu putem vedea funcționari publici asupra cărora plutesc învinuiri atit de grele. De aceea m' a îngrozit liniștea cu care fiszolgăbirău acesta, învinuit de atitea fără-de-legi făcute la alegerea dela Baia-de-Cris, a multumit referentului pentru propunerea de a nu deschide cercetarea disciplinară!

A vorbit apoi deputatul Dănișan convingător, liniștit și însuflețitor: „... Că odată tot trebuie să se doveadească și prin acte oficiale, cine boartă vina! Poporul ori administrația? Si cel vinovat nu va scăpa fără de pedeapsă, ce o vrednicește.“

„Ti-ai găsit — urechi!

Congregația, cu toate explicările temeinice ale celor de sus și a avocatului Dr. A. Muntean, a hotărât, că ea nu e chemată, nu să ține de ea, să judece în lucru. Să vor găsi însă ele foruri chemate, la care s' a și dat recursul — bine așezat și puternic dovedit prin tinăru și energetic advocat Dr. Ioan Papp dela Brad.

De cit ori-ce întreviire sunătoare mai puternică a fost replica deputațului Dr. Vlad. Cu întreagă căldura sufletului său învăpăiat, a vesteit sfărările administrației ce să socoate că-și împlină „chemarea“ prin aceea, că să face agent provocător față de popor!

„Dacă este o schintie de conștiință de sine în slujba acesteia — cam așa zicea Vlad — atunci ei trebuie să fie cei dintii care să ceară deschiderea cercețării disciplinare, — căci nu putem vedea funcționari publici asupra cărora plutesc învinuiri atit de grele. De aceea m' a îngrozit liniștea cu care fiszolgăbirău acesta, învinuit de atitea fără-de-legi făcute la alegerea dela Baia-de-Cris, a multumit referentului pentru propunerea de a nu deschide cercetarea disciplinară!

A vorbit apoi deputatul Dănișan convingător, liniștit și însuflețitor: „... Că odată tot trebuie să se doveadească și prin acte oficiale, cine boartă vina! Poporul ori administrația? Si cel vinovat nu va scăpa fără de pedeapsă, ce o vrednicește.“

„Ti-ai găsit — urechi!

Congregația, cu toate explicările temeinice ale celor de sus și a avocatului Dr. A. Muntean, a hotărât, că ea nu e chemată, nu să ține de ea, să judece în lucru. Să vor găsi însă ele foruri chemate, la care s' a și dat recursul — bine așezat și puternic dovedit prin tinăru și energetic advocat Dr. Ioan Papp dela Brad.

De cit ori-ce întreviire sunătoare mai puternică a fost replica deputațului Dr. Vlad. Cu întreagă căldura sufletului său învăpăiat, a vesteit sfărările administrației ce să socoate că-și împlină „chemarea“ prin aceea, că să face agent provocător față de popor!

„Dacă este o schintie de conștiință de sine în slujba acesteia — cam așa zicea Vlad — atunci ei trebuie să fie cei dintii care să ceară deschiderea cercețării disciplinare, — căci nu putem vedea funcționari publici asupra cărora plutesc învinuiri atit de grele. De aceea m' a îngrozit liniștea cu care fiszolgăbirău acesta, învinuit de atitea fără-de-legi făcute la alegerea dela Baia-de-Cris, a multumit referentului pentru propunerea de a nu deschide cercetarea disciplinară!

A vorbit apoi deputatul Dănișan convingător, liniștit și însuflețitor: „... Că odată tot trebuie să se doveadească și prin acte oficiale, cine boartă vina! Poporul ori administrația? Si cel vinovat nu va scăpa fără de pedeapsă, ce o vrednicește.“

„Ti-ai găsit — urechi!

Congregația, cu toate explicările temeinice ale celor de sus și a avocatului Dr. A. Muntean, a hotărât, că ea nu e chemată, nu să ține de ea, să judece în lucru. Să vor găsi însă ele foruri chemate, la care s' a și dat recursul — bine așezat și puternic dovedit prin tinăru și energetic advocat Dr. Ioan Papp dela Brad.

De cit ori-ce întreviire sunătoare mai puternică a fost replica deputațului Dr. Vlad. Cu întreagă căldura sufletului său învăpăiat, a vesteit sfărările administrației ce să socoate că-și împlină „chemarea“ prin aceea, că să face agent provocător față de popor!

„Dacă este o schintie de conștiință de sine în slujba acesteia — cam așa zicea Vlad — atunci ei trebuie să fie cei dintii care să ceară deschiderea cercețării disciplinare, — căci nu putem vedea funcționari publici asupra cărora plutesc învinuiri atit de grele. De aceea m' a îngrozit liniștea cu care fiszolgăbirău acesta, învinuit de atitea fără-de-legi făcute la alegerea dela Baia-de-Cris, a multumit referentului pentru propunerea de a nu deschide cercetarea disciplinară!

A vorbit apoi deputatul Dănișan convingător, liniștit și însuflețitor: „... Că odată tot trebuie să se doveadească și prin acte oficiale, cine boartă vina! Poporul ori administrația? Si cel vinovat nu va scăpa fără de pedeapsă, ce o vrednicește.“

„Ti-ai găsit — urechi!

Congregația, cu toate explicările temeinice ale celor de sus și a avocatului Dr. A. Muntean, a hotărât, că ea nu e chemată, nu să ține de ea, să judece în lucru. Să vor găsi însă ele foruri chemate, la care s' a și dat recursul — bine așezat și puternic dovedit prin tinăru și energetic advocat Dr. Ioan Papp dela Brad.

De cit ori-ce întreviire sunătoare mai puternică a fost replica deputațului Dr. Vlad. Cu întreagă căldura sufletului său învăpăiat, a vesteit sfărările administrației ce să socoate că-și împlină „chemarea“ prin aceea, că să face agent provocător față de popor!

„Dacă este o schintie de conștiință de sine în slujba acesteia — cam așa zicea Vlad — atunci ei trebuie să fie cei dintii care să ceară deschiderea cercețării disciplinare, — căci nu putem vedea funcționari publici asupra cărora plutesc învinuiri atit de grele. De aceea m' a îngrozit liniștea cu care fiszolgăbirău acesta, învinuit de atitea fără-de-legi făcute la alegerea dela Baia-de-Cris, a multumit referentului pentru propunerea de a nu deschide cercetarea disciplinară!

A vorbit apoi deputatul Dănișan convingător, liniștit și însuflețitor: „... Că odată tot trebuie să se doveadească și prin acte oficiale, cine boartă vina! Poporul ori administrația? Si cel vinovat nu va scăpa fără de pedeapsă, ce o vrednicește.“

„Ti-ai găsit — urechi!

se și ferească de încheierile salze, scoase din vedere greșită.

Asămnind aceste două harte, să să pot trage încheieri, că ce ținută iau umaceste popoare față de chestiunile politice și de drept public, cari au provocat criza și reese, că elementul curat maghiar, ori cercurile populate mai ales de Maghiari, în majoritatea lor au luat poziție pe lîngă teritoriul vamal independent și pe lîngă aspirațiile naționale maghiare, iar cercurile, în care naționalitățile sunt în majoritate, par să declara pentru bază de drept public dela 67.

Observarea aceasta, că ținuturile locuite de naționalități sunt și ar fi din convingere pentru susținerea ne-schimbării la bazei dela 67, și-ar fi luat poziție hotărâtă împotriva acelor „aspirații naționale”, cari tind la introducerea teritorului vamal independent, nu corespunde adevărului. (Aprobări! în stînga. S'auzim! S'auzim!) Să nu corespunde, pentru că în cercurile electorale locuite de naționalități, chestiunea cu neafirmarea țării și susținerea bazei dualiste în forma în care a fost prezentată în cercurile locuite de Maghiari, nici n'a fost discutată, n'a fost dezbatută și alegătorii nici n'a putut lua vre-o poziție. De sute de ori să zis aci, că partidul liberal a socotit cercurile naționalităților de adevărate fortărețe de refugiu ale sale. (Așa-i! în stînga). Partidul liberal a confișcat cercurile aceleia pe seama intereselor și domniașiei sale de partid. Dacă e adevărat asta, — atunci ce încheieri să pot trage de-aci? Una este, că atunci, cind guvernele liberale cu voturile intrate din cercurile sigure ale naționalităților, au ținut oare-cumva în fru spiritul opozitional, ce să manifește în cercurile maghiare, atunci în realitate, nu a devăratei voință a naționalităților să sileau să corespundă. A doua deducție negativă este, că naționalitățile apartinătoare naționii politice ungare, n'au luat poziție pe lîngă baza dualizmului, ceea-ce țin să accentuez, ca nu cumva să apară aşa, ca și cum naționalitățile, din principiu, din interes particular, din interes specific, ori din orice alte motive politice, ar fi în contra acelor pretenziuni, cari rees cumva de necesare și legitime pentru interesele statului ungar.

Mă opresc aci, on. Dietă și întreb: corect și patriotic lucru este oare, că atunci cind să vorbește aici de naționalitate politică, cind mereu suntem acuzați cu atacarea unității naționale politice, și cind noi sub titlul acesta suntem siliți să suferim și temniță, că acei ce ne-o croesc asta, zic, cind au fost împinsă puțin de pe pedestalul puterii, să vină de odată dinșii, și să se silească a descompune în părțile sale naționala politica ungară? (Miscare și contraziceri în dreapta. Aprobări la mijloc.) De ce punem în contras de cele 10 milioane Maghiari de rassă, cu „ceialaltă” 12 milioane anonimi, cărora nici nume nu li-a dat colegul deputat Hodossy? Noi protestăm contra acestie, pentru că și noi formăm naționala politica ungară și în constituția Ungariei atât legile fundamentale din 1848, cit și cele din 68, egalitatea de drepturi e scrisă pentru toți cetățenii statului, fără deosebire de naționalitate. Nu este iertat deci a deosebi și a bănu deosebire de patriotism.

Onorată Dietă! Dacă în adevăr e în interesul Ungariei, să se introducă teritorul vamal deosebit, dacă în adevăr e interes a-și recăști toate atrăbutele neafirmării de stat, atunci nu recunoaștem și nu îngăduim, ca înțierirea acesteia să se adscrive în contul patriotismului nostru. (Aprobări și aplauze în stînga.) Binevoiți a vă aduce aminte de trecut. Cind au atacat naționalitățile patria și cind

n'au fost de-a-juns gendarmeria, și milicia împotriva vre-unui atac din partea noastră? Si de ce ar fi nevoie să de armata Austriei pentru susținerea statului ungar, chiar împotriva noastră, a naționalităților? (O voce din stînga: Argument copi lăresc a fost. Zgomot. Președintele sună.)

Hok János: Soldați austriaci nu-mai la alegeri trebuie să mai alegeri!

Președintele: Vă rog, nu conturbați pe vorbitor.

(Va urma),

RAZBOIUL

De-odată cu cea de pe mare, să va întâmpla marea încăerare pe uscat între Japonezi și Ruși, din jos de Carbin.

Luptele mai mărunte între trupele lățurălnice s'au și început. Norocul e schimbător. În unele ciocniri au respins Ruși pe Japonezi, în altele acestia pe Ruși. Marea încăerare încă nu va mai întîrzi mult. Va fi fioroasă, ca și cele de nainte!

Ci-că Japonezii ar avea deja 500 mii de ostași, pe cind Rușii abia 300 mii. Deci iar săt semne că Rușii vor fi bătuți.

Mai nou. Telegrame venite prin Ag. Reuter spun, că pe mare lupta între Ruși și Japonezi s'a întimplat deja, și Japonezii au fost rău bătuți de Ruși! — Stirea a produs colosală uimire la burse. În Petersburg nu vreau să credă încă în adevărul stării.

NOUTĂȚI

Zelosi profesoari Dr. I. Radu și I. Bratu din Brad, au ținut, în 14 Maiu n. prelegeri populare și în Curchiu cu ajutorul aparatului de proiecție al Asociației: „Din viața lui Christos” și despre „Urmările betiei”. Au fost foarte succese. Poporul fără multumit. Vom publica raportul primit prea tîrziu.

P. S. Sa Episcopul Dr. V. Hosszu a fost precum am vestit că va veni — Duminică trecută la mănăstirea de la Prislop (lîngă Hațeg) unde s'a adunat popor mult, cit nu l'a încăput mica mănăstire. A fost întîmpinat cu frumoase manifestații de credincioșii Săi, și de autoritățile locale. La Hațeg a avut o poartă de triumf, și la biserică alta. La mănăstire a servit încunjurat de mulți preoți și prin cuvîntări potrivite să lucrat la întărirea credinței în care zic:

Noi n'am făcut nici o arătare contra preotului din Luncoiu Ioan Fugătă, cu atât mai puțin o atare arătare, că numitul preot ar fi cortesit în biserică pe lîngă protopopul V. Dâmian, înainte de alegerea din 26 Ian. și ar fi silit pe credincioșii săi a vota cu Dâmian prin amenințarea de a nu-i înpărtașă cu tainele sf. biserici și ar fi înriurit asupra lor în acest fel.

Să așa mai departe lapădă dela ei ori ce răspundere. — Chiar acum pe cind comisia de cercetare a dielei va avea să caute după atari „dovezi.” Nu va găsi nimic. Că n'a fost în toată țara o alegere mai curată, mai ideală, mai de model ca cea dela Baia-de-Cris. Si și Dzeu i-ar bătă de s'ar atinge de ea, iar protopopul Dâmian ar fi în același fel, ales de 10 ori după olaltă, dacă s'ar cere!

Joi vîltoare e „Joia verde” la catolic. Preoții români greco-cat. de prim orăș, răce-să-vor de data astă purtător, de săp. la pater-ii papistaș?

În tot binele rău, că și în rău, bine. Să bucură din înimă poporul de timpul priincios ce a dat Dzeu în luna astă Maiu cămpilor. Au crescut holdele și finațele în chip minutan. Dar durere mare au mulți economi chiar pe urma umbărării prea bune a timpului: pe multe hotără (d. e. și pe al Căstăului de lingă Orăștie), holdele de gru și de săcară au crescut prea tare, incit acum a căzut, de-i cîmpul tot o leasă de gru căzut, din care peste jumătate poate putreză, dind iarăși pagubă în loc de belsug bițelui economic. Si așa-i pe multe locuri.

Comunitatea orașului nostru n'a primit imbiemintul colegiului din loc

Contabil la „Geogeane” a fost ales în sed. dela 25 a Directiunii, dl Gavril Todică, tinăr cu frumoase calificări și scriitor la mai multe ziare.

Față cu alegerea duii Dr. T. Mihali la Illeanda, s'a dat, în urma ponsorului ridicat, cercetare la față locului.

Examenele la școalele gr.-or. din tractul Orăștiei s'au început; sunt în curs. Conducă aproape toate de dl presb. tractual V. Domșa. Cele mai multe dău rezultate deplin multumitoare și arată o înaintare a științei de carte la filii poporului, față de trecut.

Nicolae Bărsan, veteranul preot în retragere din Orăștie, a raportat în 9 Maiu, după o scurtă bolile, în etate de 74 ani, îl deplinge văduvia soție, un fiu și o fiică și ruineni. Răposul fusese sănătăț preot pentru parochia Vacă (în Zarand) încă sub Saguna, dar a părăsit acel post și a funcționat ca învățător în Orăștie. Căstău, ect. timp de aproape 40 de ani. De vre-o 10 ani să retrăse în Orăștie. Pregătindu-se de moarte și scrisește înșuși predica, în care povestea, cum a început din sursă cariera învățătoarească: slujind în Orăștie 3 ani fără plată, ci numai cu mici taxe dela școlari, apoi cîțiva ani cu plată de 20 fl. pe an dela biserică, apoi cu 40, întrîzii cu 100 și întrîzii de tot a ajuns să aibă, în oraș, 200 fl. salar. Erau anii primi și grei ai școale române, cu săracie de bani și săracie de oameni.

A fost înmormântat de 8 preoți, cîndu-i-se, în biserică, predica proprie. Dzeu să-l odicnească în pace.

Pe picioare putrede de tot e intemeiat ponsorul dat de partizanii lui Hollaki din Zarand contra alegătorii de deputat dela Bajade-Cris. Un motiv al ponsorului fusese, că preoții ar fi atițat pe oameni în biserică și i-ar fi jurat și cîte toate, iar ca dovadă era adus preotul Ioan Fugătă din Luncoiu-de-jos, contra căruia să pornește și cercetare judecătoarească pe temeiul unor povestiri a niște mărturii închipuite. Procurorul însă, cercetând lucrul, a respins a primi acuza preotului, iar acum și cei doi indivizi ce erau dați ca „martori”, publică în foaia „Zarand din Brad” dela 9 Maiu, o declaratie, în care zic:

Noi n'am făcut nici o arătare contra preotului din Luncoiu Ioan Fugătă, cu atât mai puțin o atare arătare, că numitul preot ar fi cortesit în biserică pe lîngă protopopul V. Dâmian, înainte de alegerea din 26 Ian. și ar fi silit pe credincioșii săi a vota cu Dâmian prin amenințarea de a nu-i înpărtașă cu tainele sf. biserici și ar fi înriurit asupra lor în acest fel.

Să așa mai departe lapădă dela ei ori ce răspundere. — Chiar acum pe cind comisia de cercetare a dielei va avea să caute după atari „dovezi.” Nu va găsi nimic. Că n'a fost în toată țara o alegere mai curată, mai ideală, mai de model ca cea dela Baia-de-Cris. Si și Dzeu i-ar bătă de s'ar atinge de ea, iar protopopul Dâmian ar fi în același fel, ales de 10 ori după olaltă, dacă s'ar cere!

Joi vîltoare e „Joia verde” la catolic. Preoții români greco-cat. de prim orăș, răce-să-vor de data astă purtător, de săp. la pater-ii papistaș?

În tot binele rău, că și în rău, bine. Să bucură din înimă poporul de timpul priincios ce a dat Dzeu în luna astă Maiu cămpilor. Au crescut holdele și finațele în chip minutan. Dar durere mare au mulți economi chiar pe urma umbărării prea bune a timpului: pe multe hotără (d. e. și pe al Căstăului de lingă Orăștie), holdele de gru și de săcară au crescut prea tare, incit acum a căzut, de-i cîmpul tot o leasă de gru căzut, din care peste jumătate poate putreză, dind iarăși pagubă în loc de belsug bițelui economic. Si așa-i pe multe locuri.

Comunitatea orașului nostru n'a primit imbiemintul colegiului din loc

de a cumpăra zidirea școalelor pentru casă orășenească. Prea cere mult: 160.000 cor.

Comitetul despărțăm. Deva al Asociației, a ținut în 20 Maiu n. o ședință sub președintă directo-rului Dr. Alex. L. Hosszu. Pe lîngă rezolvarea mai multor treburi interne — comitetul a adus hotărîrea ca despărțămîntul să iee parte la marile sărbări de inaugurație a „Casei Naționale”. La expoziție va contribui cu descrieri istorice culturale cu fel de fotografii și cu țăsături, și în deosebi apoi cu unele de pescărit și vînat — ce să vor putea aduna pe teritorul acestui despărțămînt (cerul preitorial Deva și Hunedoara). Pentru înlesnirea acestor pregătiri, stau comitetului la indemnă 200 coroane — anticipate de dnii Dr. Alex. L. Hosszu și Dr. Justin Pop. Si pe calea acesta indemnă pe Români din despărțămîntul Deva-Hunedoara, să dea comitetului tot sprințul în lucrarea sa.

Oficiul silvanal dela Sebeș să îmbie să vie la Orăștie. Comunitatea a hotărît să ceară dela acel oficiu să spună acurat ce fel de ajutoare și favoruri cere dela oraș pentru a să strămuta?

Curs de muzică, pentru dirigenți de coruri. La Lugoj să deschide de către of. protopesc gr.-or. un curs de muzică de 1 lună de zile, începînd dela 1 Iulie n. sub conducere duii I. Vidu, pentru învățătorii dirigenți de coruri. Participanții vor avea cuartier gratuit în internatul „Dr. L. Marcu”, avînd a-și duce numai cîte o perină, ciarsaf (lepedeu), iorga (plapomă) și stergare. Viptul îl capătă aci pentru 30 cor.

Instrumente să vor folosi: violina, flautul și harmoniul. Cei ce au, să le ducă cu ei.

Doritorii de a dirigă coruri, cari nu sunt învățători, încă pot lua parte, dar să aibă deja cunoștințe muzicale.

Cei ce doresc a lua parte la curs, să se înștiințeze la dl I. Vidu, Lugoj; cel mult până în 24 Iunie n. trimînd 20 cor. taxa de înscriere. — De nu să vor insinua macar 20 de însi, cursul nu să va fițea.

Teatru român în Sibiu.

Sibiu, 18 Maiu n.

Mulțumită solicitudinii artistului nostru dramatic Zacharie Bîrsan și a artiste M. V., precum și a mai multor diletanți din loc, dat ni-a fost nouă sibiienilor să avem, în 13 și 14 Maiu două producțuni teatrale românești frumoase, dintre cari mai ales cea dintîi a fost de o netăgăduită valoare artistică.

Sau reprezentat trei drame și o comedie.

Drama „Jean-Marie” de Theuriet (trad. de N. Tincu) e de un lirism puternic, fin și delicat, care s'a potrivit bine temperamentului gîngășului cîntărelor al „Visurilor de noroc” Bîrsan.

Plini de avintate emotiuni artistice au jucat în piesa astă dl Bîrsan și d-șoara M. V. și dulce ca mierea curgea isvorul vorbei românești din gura lor. Indeoasebi unele acorduri de duioșie ale dramei, scoase în relief cu profundă inspirație, au fost întrădevăr sublime. Rol duplu a avut aci dl Bîrsan. Sugestiv și cu nobil patos a jucat pe Jean-Marie, demn și liniștit a fost ca Jöel. Cu adinc colorit și cu desăvîrșită rutină artistică a interpretat dșoara V. rolă grea a Terezei.

Un zugăitor fond dramatic e înmagazinat în piesa italiană „Necinstiți” (trad. de Aristizza Romanescu), care prilej a dat artiștilor nostri să-și desfășure arta în plenitudinea puterii ei. Un funcționar de bancă, înselat de nevastă, ajunge pe urmă să defraudeze, crezind să-și mintă cinstea familiară. Dl Bîrsan a jucat pe funcționarul și dșoara V. pe soția aceluia. Si îndeobsebi eruptia pasiunilor, desperarea sufletească au fost tălmăcite cu o forță dramatică impunătoare, cu concepție și spontaneitate adevarat artistice.

Fără cusur și foarte natural a fost în rolă unu bătrîn dl Enescu.

Duoasă și cu multă inteligență în jocul său a fost dșoara A. Oltean, zglobie și amabilă dșoara Moga, și bine său purtat și domnii Morar, Munthiu și Barcian.

Drama lui F. Coppée „Lăutarul de Cremona”, mi-se pare cam trecută. Sentimentalismul acela monoton și cam palid, azi nu prea face traducere, încă lasă mult de dorit. Cu deosebită fineță și intimitate a jucat și aci dl Bîrsan în rolă lui Filippo. Delicată a fost Gianina dșoarei H. Cosma, plin de vicioane Ferrari al dlui Enescu, și simpatică figură a fost și dl Morar, în rolă lui Sandro, desigur mi-să părut că dsa cam declamează.

Multă așteptare, în sfîrșit, co-medie localizată din franțuzește „Trei pălării de dame”, în care diletanții au pășit siguri și deplin stăpini pe situație. Discret a jucat dl Bîrsan rolă bărbatului încornorat Otelean. Destul de ișteată, desigur cam afectată în vorbă, a fost dna Tritean. Leger și cu corectă intonată a jucat dșoarele Popescu. Prestaționi nimerite au fost și cele ale dșoarelor Colbasi, Lemény și Muntean. Rola „microbul căsnicei” (mai bine zis „cleștele” din Oteleanu) a fost depusă în desfășurarea mâinii ale domnului Enescu. Cam stîngaci mi-să părut căpitanul dlui Morar. Bun Tololoiu a fost dl Munthiu.

La ambele reprezentații a luat parte public numărător, care a răsplă

Complimente. Într-o societate oarecare o doamnă își pierduse unul din dinții falși cei avea. Ca nu altele, doamna din vorbă nu ascunse de loc acest lucru. S'a dat pe față. Oaspetii au căutat în odaia întreagă, dar fără a afla dintele. A doua zi doamna primi un pachet cu un bilet, în care trimițătorul își arăta bucuria de a fi gasit el acel dintă pe care îl și trimite alăturat. Pachetul aducea un dintă de bou.

Doamna răspunse acestui domn scriindu-i, că dinsa avea de mult dovezi despre marea amicitie ce o simte acest domn pentru ea, dar nu ar fi crezut nici cînd, ca dînsul să fie în stare a-și scoate dintele din gura sa proprie spre a-l trimite ei...

*
Un călător de — greutate. La cassa gărei din Orleans (Francia) a venit să-și scoată bilet un călător de o greutate uriașă și și-a scos bilet pentru Bordeaux. Cînd s'a dat signalul pentru intrarea în vagoane, călătorul acesta n'a putut intra nici într'un cupeu, din pricină că ușa nu era destul de largă pentru el. S'a produs un hohot și un rîs grozav. Șeful de gară, om isteț, a băgat îndată pe uriaș într'un wagon de marfă. Acest călător era numai de 21 de ani, dar căntarea 240 chilogr. și avea o grosime de peste 3 metri giur-impregiuri.

Servitor de bancă.

La „Ardeleana“ în Orăștie să primește un fecior tinăr ca servitor de bancă.

Să știe cetăți și scrie bine, flăcăi cari sunt mai tineri de 20 ani, vor fi preferiți.

Plata i-să va stabili de direcțunea băncii, după înțelegere și vrednicia lui.

Are să-și înceapă slujba în 15 Iunie.

Dir.

Asigurați contra baterii de piatră (grindină).

Fiind astătan holdele de grîu, săcară, etc. până acum foarte frumoase, acei proprietari cari să gîndesc la primejdia de a-și vedea frumoasele lanuri zdrobite de grindină (piatră), să preîntimpine această păgubă a lor prin aceea, că să-și asigure holdele contra grindinei!

La administrația foii „Libertatea“ să mijlocesc aceste asigurări, pe lîngă prețurile cele mai usoare ce să pot căpăta la aceste asigurări.

De plătit nu să plătește nimic acum, ci numai după secere, spre toamnă.

Să primește asigurare asupra grîului, săcărei, cucuruzului și finațelor.

CANCELARIA ARCHITECTULUI ROMÂN:

IOAN NIGA.

Arad, József főhercezeg-ut 1 sz.
(lîngă „Victoria“).

Un învățăcel să primește numai decît în pravălia de manufatură a subscrисului.

Să aibă cel puțin 3 clase gimnasiale or reale.

Să pozează pe cît să poate și limbile folosite în patrie.

Ioan Lăzăroiu
comerçant în Orăștie.
(Szászváros).

Apa de Borszék.

Direcționea băilor de BORSZÉK aduce prin aceasta la cunoștință onoratului public, că

depozitul său de apă minerală de Borszék

la Orăștie, l-a încredințat pentru Orăștie și jur,

firmei Ioan I. Vulcu

unde a depus această apă mult căutată, spre vinzare en gros și en detail.

Fiind insușirile excelente ale acestei ape minerale, îndestul cunoscute, direcționea atrage atenția asupra depozitului său de aici.

1-4

„THE STANDARD“
fondată în anul 1825.

Efectuește
asigurări de viață pe lângă condiții foarte favorabile.

Incasso anual K. 32,000.000— Dividende solvite K. 170,000.000—

Avere proprie » 260,000.000— Despăgubiri de viață 520,000.000—

Agentura generală pentru Transilvania: Cluj, Str. Ferenț-József 17.

Filială pentru Ungaria:
Budapest, Str. Kossuth-Lajos 4 în palatul Standard (Casa proprie).

Centrala generală: Edimburg (Anglia).

Pregătește planuri și specificări de spese pentru edificii publice și private, primește lucrări în sfera architecturei mai înalte, cenzurări, colaudări. Ca specialist în ritul nostru oriental, edifică și restaurăză biserici în mod artistic, din care cauză îl recomandăm îndeosebi dlor parochi. Trimite planuri, schițe, specificări și servește în lucrări architectonice cu deslușiri gratuite.

Un scriitor

sau adjunct notarial
află numai decît aplicare
la un notar din cercul
Orăștiei. — Condiție sta-
bilă. — Întreținere în-
treagă și salar după bu-
năînvoie. — Adresa o dă
administrația acestei foi.

Casă de vinzare.

Casa No. 2 din Strada
Morii, în Orăștie, este de
vinzare din mâna liberă.

Informații a să luă
în casă, la proprietara:

EMELIA ZESEWITS

Cereti pentru citit
un elegant vo-
lum de Schițe
și Nuvele, de

Raze de Lună

V. E. MOLDOVAN.

Prețul unui volum 1 cor. 60 fil.
De vînzare la administrația foii „Libertatea“.

Creamul și săpunul de benzoe mygdale
conservează mai bine față și mâinile!

Preparatele lui
Cornel Demeter

să pot căpăta în apotecă
N. Vlad, Orăștie (Szászváros). —

Cream de benzoe mygdale. Creamul de benzoe mygdale ser-
vește pentru conservarea, înfrumuse-
tarea și albirea feței și mâinilor, dând totodată și o finețe deosebită.
Delăturează tot felul de necurătenii de pe mâna și față, ca: pete, bu-
bițe, sgrăbunete, pistenii (mitesser), și netezăște sbârciturile. Continutul
creamului acestuia e nestrițios pentru față și mâni. Prețul 60 fileri.

Săpunul de benzoe mygdale. preparat din ingredienții foarte fine
și din plăcute miroșuri de flori. Albește și netezăște pielea. Prețul 70 fileri.
Poudre Veturien. Acoperă foarte bine, încât nici nu se observă
creațul de benzoe mygdale, scutește de urmările neplăcute ce alt-cum
ar cauza vîntul, răceala și razele soarelui. Este în culoare albă, roza
și galbină. Prețul 1 coroană.

Veturien parfum. Vera-violetă, cel mai fin parfum de
viorele. Prețul 1.60 fileri.

Apa de gură „Kremsier“. Prin întrebuitarea apei acesteia nu de-
vin dinții găunoși, — delăturează dure-
rea dinților și întărește dinții și gîngile. Prin întrebuitarea apei aces-
teia se delăturează miroșul neplăcut și greu din gură. Prin întrebuita-
rea apei acesteia cu praful de dinți „Kremsier“, devin dinții foarte
frumoși, albi. Prețul 80 fileri.

Praful de dinți „Kremsier“. Prin întrebuitarea prafului acestuia de-
vin dinții frumoși și albi. Prețul 70 fileri.

Perii de dinți, fine. Alegere mare — în diferite prețuri. — Esență de
China. Contra căderii părului, cu rezultat foarte bun. Prețul 1.20 fileri.

China tannopomada. Pentru creșterea părului. Prețul 1 fil.

Olu de nucă. Extract de nucă oleică, p. conservarea părului. 1 stică 80 fil.

Diferite miroșuri de parfumuri franceze

de prima calitate — să capătă după măsură.

Săpunul de benzoe mygdale e cel mai bun în întrebuitare. Săpunuri
foarte fine — și deosebit plăcut mirosoitoare, să capătă din flori de vio-
role, marguerite și scumpină (jorgovan) à 70 fileri, precum și săpun

de ouă à 20 fileri.

! Instrucțiuni pentru prepararea rumului,
a diferitelor liqueruri și diferite beuturi!

!! Thee foarte fină !!

Alegere mare în perii de dinți, în diferite prețuri.

Cruce sau stea după electro-magnetică

Patent Nr. 86967.

Nu e crucea lui Volta

Nu e mijloc secret.

Vindeca și invioreaza

pe lângă garanție

Deosebită atenție e a

acest aparat vindecă

să da imprejurărli, că
boale vechi de 20 ani.

Aparatul acesta vindecă și folosește contra: durerilor de cap și dinți
migrene, neuralgie, impedeareea circulației sângelui, anemie, ameliță,
tiuituri de ureche, bătăile de înimă, sgăreuri de înimă, astmă, auzul greu,
sgăreuri de stomac, lipsa poftei de mâncare, reacția la mâni și picioare,
reumatism, podagră, îșiș, udul în pat, infuzăță, insomnie, epilepsie, circula-
ția neregulată a sângelui și multor altor boale, cari la tratare normală a
medicului să vindecă prin electricitate. — *In cancelaria mea să aflată atestate
încurse din toate părțile lumii, cari prețuesc cu multămire inventiunea
mea și ori-cine poate examina aceste atestate. Acel pacient, care în decurs
de 45 de zile nu să se va viedea, i-se retrimit banii. Unde ori-ee incercare să
constatază zădărnică, rog a proba aparatul meu.*

Atrag atenționea P. V. public asupra faptului, că *aparatul meu nu e
permis să se confundă cu aparatul „Volta“, de oare-ce „Ciasul-Volta“
atât în Germania cât și în Austro-Ungaria a fost oficiu opri, fiind nefolosit,
pe cănd aparatul meu e în genere cunoscut, apreciat și cercetat. Deja
ieftinătatea crucii mele electro-magneticice o recomandă îndeosebi.*

Prețul aparatului mare e 6 cor.
folosibil la morburii, cari nu sunt mai
vechi de 15 ani.

Prețul aparatului mic e 4 cor.
folosibil la copii și femei de consti-
tuție foarte slabă.

Expediție din centrul și locul de vînzare pentru țeară și streinătate
MÜLLER ALBERT, Budapest, Strada vadász Nr. 42
Colțul strada Kálmán.